DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is *f* 8.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

DONDERDAG 18 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 78. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1856.

H. H. Inteekenaren op den *Oostpost*, die genegen zijn met hun abonnement voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan de ondergeteekenden kennis te geven en hen daarvoor *franco* de gelden toe te zenden, ten einde geene vertraging in den ontvangst te ondervinden en de uitgevers in staat te stellen de oplage bij tijds te regelen.

De prijs van het abonnement per jaargang is *f* 15.— rec. *Franco* per post *f* 17.— rec.

De Uitgevers,
E. FUHRI & CO.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 13den December 1856, No. 100.

Bij Koninklijk besluit van den 11den September 1856 no. 77, zijn benoemd tot ambtenaren voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch-Indie: J. Beijerinck, C. M. C. Noodt, R. Stuffken en W. A. A. de Sturler.

Bij Koninklijk besluit van den 14den September 1856 no. 79, is benoemd tot vroedmeesteresse voor de dienst in Nederlandsch-Indie, C. P. Nonnekens, huisvrouw van J. Elsenaar, te Rotterdam.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol. van de waarneming der civiele geneeskundige dienst in de residentie Preanger Regentschappen, de civiele geneesheer P. J. Frank.

ONTSLAGEN.

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de gewone deurwaarder bij den raad van justitie te Amboina J. H. E. van de Weeteringe Buijs.

BENOEMD:

Tot tweeden kommies bij de direktie der middelen en domeinen (afdeeling beheer der inkomende en uitgaande regten), de klerk bij de direktie J. H. Munter.

Tot gewonen deurwaarder bij den landraad der stad en voorsteden van Batavia, de eervol ontslagen klerk bij de direktie der produkten en civiele magazijnen J. C. de Heus.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den hoofdcipier bij 's lands gevangenis te Soerabaya C. J. Löwenstrom.

Militair Departement.

BEVORDERD:

BIJ DE GENEESKUNDIGE DIENST.

Tot officier van gezondheid der eerste klasse, de officier van gezondheid der tweede klasse C. A. Bensen.

(*Voor de policie*) De ondergeteekende maakt bekend dat in den nacht van 5 op 6 dezer, op de hoogte van het tolkantoor, oostzijde der Kaliemaas, zijn aangehouden twee Europesche matrozen, bij zich hebbende een loodlijn en tromzak.

De eigenaar, van wien deze voorwerpen mogten zijn ontvreemd, gelieve zich te vervoegen, bij

SOURABAYA *Den Assistent Resident voor de policie,*
18 *December* 1856. SWERVER.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 10 December no. 99 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgenden boedel:

Door den testamentairen executeur te Djocjocarta: van wijlen den Chinees Njodjee.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 19den December.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Zaturdag den 20sten December.

Voor de woning van den kapitein Mensinga in het officiers kampement.

Op Maandag den 22sten December.

Voor het locaal der weeskamer alhier.

Op Dingsdag den 23sten December.

Voor de toko van den heer J. H. Friedlander in de stad.

Op Woensdag den 24sten December.

Voor de toko van de heeren Karthaus & Melchers in de stad.

Soerabaya den 18den December 1856.

— Bij gelegenheid van eene zware donderbui, in den namiddag van 14 dezer, geraakte de kielligter, geplaatst bij het Nederl. schip *Maria Veronica*, liggende ter reede alhier, van zijne ankers los. De matroos T. W. MEYER, het afdrijven van den kielligter willende voorkomen, sprong met een tros touw over boord, met het ongelukkig gevolg, dat hij tusschen het schip en den kielligter in zee viel en daarin spoorloos verdween.

— Men schrijft ons uit Malang dd. 13 dezer, het navolgende:

Omstreeks ten 2 uur in den namiddag van den 10den dezer, brak over de dessa Kepandjan, district Singoro Malang, een onweder los, dat in hevigheid, volgens het geheugen der oudste ingezetenen, nog nimmer zijne wedergade had.

Den geheelen morgen was de lucht helder, toen omstreeks 12 uur eenige donkere wolken, van het Zuiden naar het Noorden gedreven, zich boven die dessa verzamelden. Ten één uur kwam eene ontzettende wolkenmassa van uit het Noorden, en pakte zich almede boven de dessa opeen. Nu veranderde de dag letterlijk in stikdonkeren nacht. Eensklaps viel een donderslag van zulk eene verbazende dreuning vergezeld, dat al de bamboezen woningen der dessa schudden. Daarop volgde een zoo geweldige plasregen, dat de schoone vlakte van Kepandgan, p. m. 1200 bouws in uitgestrektheid, een kwartier uurs geheel in eene zee herschapen was. De donderslagen volgden elkander zonder tusschenpoozen op even als het bliksemvuur, dat men met het oog tot op den grond kon volgen. Het geheele firmament stond in vlam.

De bui duurde ongeveer met onverzwakte kracht twee en een half uur.

Het water der *Brantas* rees op sommige plaatsen 9 en bij Kradenan waar de rivier het smalst is, 15 voeten hoog Verscheidene huizen zijn ingestort, bruggen en dammen vernield, doch menschen levens zijn gelukkig niet te betreuren.

Het verdient opmerking dat vóór en na het onweder de vulkaan Smeroe meer dan gewoonlijk zware kolommen rook uitbraakte.

Men leest in de *Jav. Cour.* dd. 13 December no. 100.

Gedurende de maand October 1856 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van *f* 803,484:100s.

De ontvangst over de tien eerste maanden van dit jaar bedraagt. . . . . *f* 7,007,687:100

Hieronder is echter begrepen:

Aan fiktieve regten op Gouvernements produkten. . . . . . . *f* 1,705,341: 76

Aan tegenbetaalde regten „ 88,455: 104

f 1,793,807: 60

Zuivere ontvangst *f* 5,213,880: 40

Gedurende de tien eerste maanden van 1856 is meer ontvangen dan gedurende datzelfde tijdvak in 1854 *f* 26,852:12s, en minder dan in 1855 *f* 277,057:27.

SUMATRA'S WESTKUST. — Padang. In den nacht van den 20sten October waren te Moeara Si Pongie (Tappanolie) 22 woningen van bamboe door eenen brand vernield.

De schade wordt begroot op p. m. *f* 8000.

Te Tappanolie hadden de vele regens den transportweg zoodanig beschadigd, dat de afvoer van producten gestaakt was.

BENKOELEN. De aanhoudende N. W. winden hadden de kustvaart met inlandsche vaartuigen naar Padang tijdelijk gestremd en daardoor ook den aanvoer van rijst, waardoor aan dat artikel schaarschheid ontstond. De prijs van de rijst steeg tot *f* 7:60 de pikol.

De bemiddeling van den gouverneur te Padang was ingeroepen om met het van daar terug verwacht wordende stoomschip *Macassar* den handelaren de gelegenheid te doen geven tot de afscheping naar Benkoelen van minstens 1000 pikols rijst.

Den 24sten November was met schade de Poeloe-baai binnen geloopen, het barkschip *Atlat Toolbarie*, gezagvoerder Sech Ombarah bin Achmat Deheman, bestemd naar Padang.

LAMPONGSCHE DISTRICTEN. Volgens een berigt van Samangka zou de broeder van wijlen den opstandeling Dalm Mangkoe Negara, Keliepah genaamd, zich onledig houden met het opwerpen eener versterking.

Een onderzoek wordt deswege ingesteld.

Den 25sten November werd des avonds in de kampoong Koeripang een inlander door een tijger weggehaald.

Men leest in de *Java-Bode* dd. 13 December no. 100.

— Naar men verneemt is Z. M. transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, kommandant luitenant ter zee 1ste klasse de Ruyter de Wildt, dat op deszelfs reize van Batavia naar Nederland met avarij aan de Kaap de Goede Hoop is binnengeloopen, door eene commissie van deskundigen, voor het vervolgen zijner reis geheel afgekeurd, en zijn bereids eenige officieren, onderofficieren en mindere schepelingen, met een particulier schip via Liverpool naar Nederland vertrokken. Hoe verder met dien bodem zal gehandeld worden is alsnog onbekend.

Men schrijft ons van Serang 8 December:

Heden avond had alhier de eerste voorstelling van het door de onderofficieren opgerigte liefhebberij tooneel plaats.

De localiteit alsmede de decoratiën enz. lieten natuurlijk nog veel te wenschen over, doch wij durven ons vleijen, dat deze hinderpalen door de welwillende bijdragen der ingezetenen en de onontbeerlijke hulp van het bestuur spoedig uit den weg geruimd zullen worden.

Wij kunnen van deze eerste voorstelling, die slechts als een proeve moet aangemerkt worden, in waarheid verklaren, dat zij in aanmerking nemende het nog te geringe getal medewerkers, in het algemeen zeer wel voldaan, ja zelfs de verwachting van velen overtroffen heeft.

Wij wenschen daarom, dat de onderofficieren en manschappen op den ingeslagen weg mogen voortgaan en lust met volharding blijven paren, ten einde zoo wel voor zich zelven, als voor de overige ingezetenen hierdoor den grondslag tot menigen genoegelijken avond te leggen.

BRITSCH INDIE.

In de *Bengal Hurkaru* van 20 November, lezen wij het volgende omtrent de expeditie naar Perzie:

De Bombaysche scheepslijst meldt het vertrek, op den 8 dezer, van zes stoombooten en zeven zeilschepen naar de Perzische golf.

De stoombooten *Precursor* en *Pottinger* zijn, met de transportschepen *Maria Gray* en *Result*, te Fingorla aangekomen. Het 64ste regiment is aan boord der stoombooten, op den 5 dezer, scheep gegaan en, den dag daarop, zoude het 20ste regiment zich op de zeilschepen embarqueren.

(*Java-Bode.*)

— In de hoofdplaats Bangkok hadden onlangs voorvallen plaats, die een oogenblik de vriendschappelijke verhouding bedreigden tusschen het rijk van Siam en het Engelsch Gouvernement.

De Siamezen hebben eenen weerzin tegen het blijvende landbezit van vreemde ingezetenen in de onmiddellijke nabijheid der hoofdstad. Van daar eene bepaling in het verdrag, dat de Engelschen alleen land mogten koopen en bezetten buiten eenen omtrek van 4 mijlen van de stadsmuren, terwijl zonder afzonderlijke vergunning daar binnen slechts gehuurd mogt worden. De langste afstand onder de Siamezen in gebruik is voor 10 jaar; zij hebben verondersteld dat dit ook bij vreemdelingen in hunne overeenkomsten zou gelden. De omstandigheden noopten echter onlangs een der Engelsche inwoners omtezien naar eene vestiging van langer duur; een stuk land was spoedig gevonden en werd tegen eenen hoogen prijs voor 99 jaar afgestaan. De akte werd behoorlijk opgemaakt en ingeschreven op het Britsch konsulaat, het geld betaald, en de kooper nam zijn eigendom in bezit, terwijl niemand onderstelde dat er iets verkeerds was geschied.

Twee maanden later kwam de handeling ter kennis van den koning, wien zij gansch niet beviel, zoodat de ver-

pachter werd gevat en met zijne geheele familie in de gevangenis geworpen. Men deed onderzoek naar de overige deelhebbers in de zaak, en het opmaken van den pachtbrief in zoo betwistbaren vorm bewezen zijnde als herkomstig van een der gevangen personen, liet de koning hem onmiddellijk in zijne tegenwoordigheid 99 rottingslagen toedeelen. De arme drommel werd door den koning als een zijner vroegere bedienden herkend, maar het schijnt dat in de gejaagdheid der uitvoering geen der tegenwoordigen den koning durfde mededeelen, dat de schuldige geest was in het Britsch konsulaat, waar hij sedert in dienst was. De straf moet zeer hard zijn toegepast, want de ongelukkige stierf na drie dagen in weerwil van alle verzorging.

- De Engelsche konsul, de heer Hillier, wegens ziekte afwezig terwijl dit voorviel, kwam dadelijk terug en verkreeg de bevrijding van allen die als medepligtigen gekerkerd waren. Een krachtig protest, mede onderteekend door de overige konsuls, werd daarop tot den vorst gerigt, betoogende de inbreuk op het traktaat door hem begaan en het ernstig karakter van het geval. Na eenig beraad en de gevolgen vreezende, erkende Z. M. dadelijk zijn ongelijk, zijn leedwezen deswege en de wensch om het te vergoeden. Hij verklaarde dat geen zijner ambtenaren alleen hij, in de zaak betrokken was en wenschte daarom uit zijne persoonlijke fondsen het voorgestelde konsulaats-gebouw te doen oprigten, terwijl zijne ministers met de vreemde konsuls zulke maatregelen zouden beramen waardoor voor het vervolg alle moeijelijkheden ten opzigte der overname van gronden konden worden voorkomen. Aan de nagelaten betrekkingen van den ter dood gestraften man is van wege den koning eene geldelijke schadeloosstelling verleend. De verstandhouding is dus weder hersteld, en de afloop der zaak geenzins ten nadeele der Engelsche vestiging.

— Voor den overvoer van geld in spetie naar Indie en China, hetwelk in Augustus met den Stoomer *Indus* naar Alexandrie vertrok, bekomt de Peninsular and Oriental Maatschappij 18000 £ vracht.

— Uit *Bombay* meldt men dat reeds 16,000 ton aan koopvaardijschepen is ingehuurd voor de transportdienst in de Perzische Golf. Die schepen loopen uiteen van 557 tot 1448 ton. Men voegt er bij dat vier stoomers der Peninsular and Oriental Maatschappij, de *Pottinger*, *Precursor*, *Chusan* en *Formosa* vermoedelijk gevraagd zullen worden om dienst te doen bij de expeditie tegen Perzie. Officieren van administratie zijn reeds in een stoomschip afgevaardigd tot het nemen der voorloopige maatregelen om in het onderhoud der troepen te voorzien. Het is nog niet bepaald wanneer de expeditie Bombay zal verlaten, doch hoogst ijverig gaat men voort met het maken der toebereidselen.

Volgens andere berigten moeten nog nadere bevelen uit het moederland worden afgewacht.

CHINA.

De *Singapore Free Press* van den 1 December, bevat de volgende laatste berigten uit China.

Canton. 18 November 1856.

Opgeblazen over hun gelukkig beschieten der stoomboot *Canton*, op ll. Zaturdag morgen, verloor de bezetting der *Barrier* forten alle bescheidenheid uit het oog, en toen, later op dien dag, de boot van het Amerikaansche vaartuig *Portsmouth*, op haren togt naar Canton, voorbijkwam, lieten zij deze gelegenheid niet ongebruikt, daarop eenige schoten te lossen. Kapitein *Foote* vertoonde de vlag, doch zonder baat, zij gingen voort met schieten, met het gevolg, dat het noodzakelijk geoordeeld werd, terug te keeren en aan den commodore *Armstrong* van het voorgevallene berigt te geven. Opmerkingswaardig is het, dat de boot van de *Portsmouth*, juist toen op haar gevuurd werd, den last van commodore *Armstrong* aan den bevelvoerenden officier over de Amerikaansche Factorijwacht moest overbrengen, om alle manschappen van hunnen post terug te trekken en de Engelschen aan zich zelven over te laten, zoodat, bij vergissing, de Chinezen hen beleedigden, die de rol van hunne beste vrienden hadden op zich genomen. Dadelijk op het vernemen hiervan, nam de commodore *Armstrong* het besluit, zich te wreken en maakte aanstalten, om met de stoombooten *Willamette* en *Cumfa*, die de *Portsmouth* en *Levant* op sleeptouw namen, naar de *Barrier* forten te vertrekken. Toen de Chinezen, in den ochtend van Zondag, deze schepen ontdekten, deden zij, met noodlottige juistheid, drie schoten. De *Levant* geraakte ongelukkig op de rotsen, doch de *Portsmouth* kwam digt genoeg bij, om, tot aan het vallen van den avond, een levendig vuur te onderhouden, hetwelk door de Chinezen heftig beantwoord werd.

Gedurende den nacht, raakten de *Portsmouth* en *Levant* aan den grond en hadden alle moeite zich, des Maandags ochtends, zoodanig te stellen, dat het beschieten konde voortgaan.

Alvorens men hiermede weder een aanvang maakte, kwam Z. E. de heer *Parker* te *Whampoa* en overreedde den commodore, met het beschieten niet voort te gaan, voor dat hij met den gouverneur *Yeh* onderhandeld had. Dien ten gevolge heeft Dr. *Parker* een onderhoud in de stad gevraagd en zal, dit geweigerd wordende, den commodore het voorbeeld van admiraal *Seymour* doen volgen.

Latere berigten melden, dat de drie bevelhebbers het over een plan van verdere operatiën eens geworden zijn, en, in den vroegen morgen van Vrijdag, de *Cumfa*, het schip *Levant* in de nabijheid der *Barrier* forten gesleept heeft. De booten dezer beide schepen werden met bestormers gevuld ten einde het fort *Fidler's Reach* te nemen. Niettegenstaande het vuren der Chinezen, vond de landing plaats en tien minuten later wapperde de Amerikaansche vlag van het fort. De gebouwen werden in brand gestoken en vernield, kruid en kogels in de rivier geworpen en al wat brandbaar was verbrand.

Den volgenden dag werden de andere forten genomen. Het *Barrier* fort voerde 38, het *Fidler's Reach* fort 48, het *Island* fort 38 en het *Square* fort 41 stukken geschut. Al deze sterkten werden door het geschut der schepen beschadigd en het verlies van 165 stukken geschut en de vernieling van de meest belangrijke sterkten, zullen den gouverneur Yeh tot eene harde les strekken.

Na de algeheele slechting der *Barrier* forten zijn, naar men zegt, de Amerikanen voornemens, zich uit den strijd terug te trekken en het gevolg der operatien van admiraal *Seymour* af te wachten. Ook de Franschen hebben hunne krijgslieden uit de Factorijen terug getrokken en bezit genomen van de *Liptat* forten, op een der oevers van de rivier. Deze zullen zij in bezit houden, totdat het geschil met het Chinesche bestuur — de gruwelijke wond van den zendeling *Chapdelaine* — is uitgemaakt.

Wanhopende het Cantonsche bestuur tot deszelfs pligt te brengen schijnt het, dat de admiraal *Seymour* thans het volk wil dwingen. Met dit inzigt is Z. E. in het vreemdenkwartier gedrongen, heeft jonken met de overblijfselen van vernielde forten bemagtigd en in de rivier doen zinken op die plaatsen, waar gevaar voor branders bestaat, terwijl iedere inlandsche boot, welke de Factorijen naakt, wordt beschoten. Een bedekte weg, van de Britsche Factorijen naar de zuid-west zijde van den stadswal, zal worden gemaakt, ten einde gemakkelijk een aanval op de stad te kunnen bewerkstelligen. In plaats van de vertrokken Fransche en Amerikaansche wachten, hebben eenige compagnien van H. M. 59ste regiment gardes de Factorijen bezet en deze zijn ter verdediging meer dan genoegzaam.

(*Java-Bode.*)

JAPAN.

Het Stoomschip *San Jacinto*, vlaggeschip van het Oost-Indische eskader der Vereenigde Staten van N. Amerika, kwam dem 11 September te Woosung na zes dagen reis van Simoda, (Japan.) Toen dit schip den 12 Augustus van Hongkong naar Simoda vertrok met den konsul-generaal zijner natie voor Japan aan boord, nam het den derden dag der reis alle kenteekenen van hevigen storm waar en maakte toebereidselen om dien door te staan. In werkelijkheid had het niet veel daarvan te lijden, daar de kracht van het zwaar weder op eenigen afstand was gebleven.

Maar den volgenden morgen toonde de zee de schrikkelijke uitwerking op anderen. Met den dag waarschuwde de uitkijk van eene sloep met één man in dezelve; koers daarop stellende vond men een man drijvende op een klein bamboezen vlotje, de eenige overblijver van 30.— Onderwijl men hem aan boord nam werd vooruit een vaartuig gezien; de stoomer begaf zich derwaarts, en ontdekte eene groote jonk van Siam die masten en zeilen verloren had. De *San Jacinto* voorzag haar van het noodige en hield toen naar een ander groot vaartuig dat blijkbaar in nood verkeerde. Dit bleek te zijn eene gouvernements-jonk in eenen zinkenden staat, men nam haren bevelhebber en de bemanning, te zamen 55 hoofden over, waarna men den romp verbrandde. Denzelfden avond voorzag men nog eene andere jonk van water, welker voorraad op was.

Het bezoek van de *San Jacinto* in Japan moet zeer aangenaam zijn geweest en de omgang van den Commodore en zijne officieren met de Japansche autoriteiten op den meest vriendschappelijken voet. Dit neemt niet weg dat het de staatkunde van het Japansche gouvernement blijft om zooveel mogelijk hinderpalen te stellen aan alle verkeer met vreemden, en de komst van het stoomschip met den Hr. Harris, den konsul-generaal, werd geenzins gewenscht. In een onderhoud met den Commodore werd hem gevraagd of hij dien heer niet weder medenemen kon? Het antwoord was dat de bevelen luidden hem daar te brengen en te laten, en dat die zouden worden opgevolgd. Begrijpende dat het besluit van den Commodore vaststond, gingen de autoriteiten onmiddelijk over tot het inrigten van een verblijf voor den konsul-generaal, waartoe zij een hunner tempels bezigden. Van de vlaggestok daarnevens werd de Amerikaansche vlag geheschen toen de stoomer de haven verliet.

SINGAPORE

Uittreksel uit John Crawfurd Esq.'s *Descriptive Dictionary of the Indian Islands and adjacent Countries.*

De naam van Singapore, eigenlijk Singapura, komt van het Sanscritisch *Singa*, leeuw en *pura*, stad. Dit eiland, waar zich in 1811 voor het eerst eenige visschers van Malacca vestigden, was tot op den 6den Februarij 1819 nog geheel overdekt met onontgonnen bosch en is thans in rang de vierde Europesche stapelplaats van Indie, in belangrijkheid dadelijk volgende op Batavia.

Het is, het noordelijkste van de bijna ontelbare groep eilanden, die het oostelijk gedeelte van de straat Malacca als het ware versperren, en van het Maleische schiereiland, gescheiden door eene straat, die gemiddeld, eene mijl breedte heeft, doch zich op enkele plaatsen tot op weinig meer dan een kwart mijl vernauwt. De Maleijers noemen deze straat de Selat tambrau; dezelve was vroeger, de gewone passage naar de Chinesche zee, doch reeds sedert lang verkiest men daartoe de doorvaart bezuiden Singapore. Over deszelfs grootste lengte, is het eiland 25 mijlen lang en heeft eene breedte van 14 mijlen daar waar dit het breedst is: de geheele oppervlakte is 206 vierkante geographische mijlen.— De territoriale regten van Engeland, strekken zich uit, ten noorden niet verder dan het strand van Jehore, aan de Maleische kust, maar in alle andere rigtingen tot op tien mijlen van het strand van het eiland en in dit rayon liggen niet minder dan 75 eilandjes, die te zamen eene oppervlakte hebben van 17 ☐ geographische mijlen, zoodat het geheele Britsche gebied, in deze streek, zich uitstrekt over eene oppervlakte van 223 ☐ geographische mijlen gronds.

Van eenigen afstand gezien, vertoont zich Singapore als een laag, boschrijk eiland; er zijn echter enkele heuvels op, waarvan de Bukit-tima, welks top zich tot op 519 voet boven de oppervlakte der zee verheft, de hoogste is. De geologische formatie der grond, is vulkanisch en sedimentair, zoo als die van het schiereiland. Men vindt er ijzererts doch zijn er nog geene sporen ontdekt van de aanwezigheid van tin. Het terrein waarop de stad is gebouwd, is alluviale grond. Men heeft er weinig last van stormweder, en de hevige buijen, die er van tijd tot tijd losbreken, worden gewoonlijk voorafgegaan, door eene buitengewone hitte, die zich dan daarin oplossen. De gemiddelde temperatuur is van 79° tot 82 à 83° Fahrenheit, dus vrij gelijkmatig. Tusschen dit en de omliggende eilanden, vormen zich zeer dikwijls waterhoozen, donderbuijen komen er wel veelvuldig voor, maar zijn bij lange niet zoo zwaar, als de schrijver ze wel op Java heeft bijgewoond. De tyfoons die zich in de Baai van Bengalen en in de Chinesche zee voordoen, komen niet zoo zuidelijk als Singapore. Deze gelijkmatigheid in de atmospheer, oefent natuurlijk eenen overeenkomstigen invloed uit op den plantengroei. Er is geen tijd in het jaar, dat alle boomen zich ontbladeren. Het is er altijd even groen en vele vruchtboomen dragen het geheele jaar door.

De plaats is zeer gezond, hetgeen men mag toeschrijven, dat dezelve zoo geheel voor alle winden open ligt, zoo wel land — als zeewinden. Dat de reden inderdaad daar in te zoeken is, wordt voldoende bewezen door de daadzaak, dat de eenigste ongezonde plaats van het geheele eiland, eene door heuvels ingesloten havenkom is, die aan de westkust, naauwelijks twee mijlen van de stad ligt.

Niettegenstaande de onvruchtbaarheid van den grond, is Singapore voor den botanist, zeer belangwekkend. Daar het terrein, eene verbindende schakel van de Indische en Australische formatien is, vindt men in de vegetatie, de typen dier beide formatien in verschillende geslachten terug.— De type der Indische formatie, vindt men in de geslachten der *Palmae Scitamineae, Aroideae, Artocarpeae, Euphorbiaceae, Apocyneae, Guttiferae, Convolvulaceae, Leguminosae.* De geslachten der *Casuarineae, Myrtaceae*, en vooral de *Melaleuceae* en *Proteaceae*, herinneren ons aan de Australische formatie. De planten, die zonder hulp van menschenhanden, op de schoongekapte boschgronden, uit de natuur ontspruiten, ten minsten daar, waar de *Andropogon Caricosum* (alang alang), die plaag van het plantenrijk, hen niet verdringt, behooren tot de geslachten der Melastoma, Myrtus, Morinda, Solanum, Rubus, Rottlers, Clerodendrum, Commersonia, Ficus en Passiflora. Het digte bosch, kan men, wegens de menigte tijgers, alleen aan deszelfs grenzen onderzoeken. Dr. Oxley heeft er echter, veertig à vijftig verschillende, zoo epiphytusche als kruipende mossoorten verzameld en een omstreeks gelijk aantal varensoorten; de familie der Ficus, vindt men in eene menigte vormen terug. Palmsoorten vond Dr. Oxley er niet meer dan een twintigtal, doch hij veronderstelde, dat er veel meer zouden te vinden zijn. Uit een huishoudelijk oogpunt beschouwd, zijn de belangrijkste palmsoorten, de *kokospalm*, de *Areca catechu* of pinang, de *Areca Sigillaria* of Nibung, de *Sagus laevis* of kebang, de *nipa fruticans* of nipa, en de *Gomutus*. Het bosch bevat eene groote verscheidenheid van timmerhout, en meestal hooge, zware boomen: meer dan twee honderd verschillende soorten zijn er gevonden, waarvan een zoort of zes, zeer geschikt zijn, voor huis-en scheepsbouw. Djattiehout vindt men er echter niet. Het timmerhout dat men te Singapore gebruikt, wordt, uit de grootere en meer toegankelijke bosschen aan geene zijde der straat gehaald.

De diersoorten die men te Singapore vindt, zijn met uitzondering van de grootere soorten, zoo als de *Olifant*, de *rhinoceros*, de *tapir*, etc. dezelfde als die men op het nabijgelegen vasteland aantreft. Het grootste tot het katten-geslacht behoorende dier, dat op het eiland zelve te huis behoort, is een klein luipaard, door de maleijers *Arimaudaän*, klimmende tijger, genoemd; doch de koningstijger die vroeger niet op eiland was, vertoonde zich daar voor het eerst een jaar of vijf, zes, nadat de Engelschen zich daar hadden nedergezet, en thans zijn zij er maar al te overvloedig. Ongetwijfeld door menschen stemmen en het geloei van hoornvee gelokt, zijn zij van het vasteland komen overzwemmen, hebben zich sterk vermenigvuldigd en zijn thans de geesel der kolonie. Men rekent, dat zij jaarlijks tusschen de 2 à 300 menschen verslinden. Hooge premien zijn uitgeloofd geworden voor elken tijger die men doodde, eene menigte werden in de voor hen gegraven kuilen gevangen, doch alles vruchteloos en zullen alle pogingen om hen uit te roeijen, nog wel lang vruchteloos blijven, op een zoo boschrijk eiland, dat slechts door een naauw kanaal is gescheiden, van de streken waar dat dier in zulke groote getallen huist. De straat tusschen Poelo Pinang en het vasteland is twee mijlen breed en die is naauwelijks voldoende, om den tijger tegen te houden, want er zijn voorbeelden dat tijgers zijn overgezwommen; zij waren echter door de overtogt zoo uitgeput, dat men ze gemakkelijk afmaakte.

Van het geslacht der *Mustelidae*, vindt men slechts tweesoorten te Singapore te weten: de *Paradoxurus Musanga* en de *Ictides ater* (de musang en de binturong) Enkele otters ziet men hier en daar langs de kust. Wilde varkens zijn er menigvuldig, en men vindt er, even als op Sumatra en op het Maleische schiereiland, vijf soorten van herten, van af de roessa, die de grootte heeft eener vaars, tot de kantjil, die naauwelijks zoo groot is als een konijn. De *Pteropus*, of kalong ook wel vliegende vos genaamd, is er even als door den geheelen Indischen Archipel, bij menigten te vinden. Zij behooren tot het geslacht der vledermuizen, en hebben de grootte eener raaf waarvoor een vreemdeling ze al ligtelijk zou houden, wanneer hij ze troepsgewijs in de vlugt zag. Dr. Oxley beschrijft de Pteropus, als de grootste verwoester des boomgaards, en zegt, dat er op Singapore zelve, weinig van die dieren weren, maar dat er ten tijde dat hij zijne waarnemingen deed, eene geheele colonie genesteld was, in eene mangrove kreek aan de monding der Jehore rivier (dat is iets meer dan een halve paal van de kust van Singapore.) Des daags hangen zij bij millioenen aan de takken der mangroves (voor de mangrove, gelooven wij niet dat er een Hollandsche naam bestaat; het is een boom die uitsluitend in de alluvia, in de door de zee aangespoelde slib gro it en langs de geheele kust van het Maleische Schiereiland vindt men ze in digte bosschen, tot zoo ver als met hoogetij de zee over de alluvia spoelt). Tegen den avond komen zij in beweging, en wenden hunne vlugt als in eene breede onafgebrokene wolk naar het zuid-oosten (naar Singapore), waar zij den geheelen nacht in het bosch

en in de boomgaarden eene vreesselijke slagting aanrigten, onder alle soorten van vruchten, om met de eerste morgenschemering, naar hunne mangrove-bosschen terug te keeren. De inlanders eten hun vleesch, dat echter sterker van reuk is, dan het vleesch van den werkelijken vos. Men kan met grond beweren, dat deze soort vledermuis, geen minder geessel is, voor de vruchtenteelt dan in andere landen de sprinkhanen, van welk insect men hier, nu en dan, wel eens een enkel individu vindt, doch die nimmer in vlugten aantreft. Overigens vindt men te Singapore nog drie verschillende aapsoorten en de vliegende eekhoorn of krawak is er bij menigten.

Evenmin als men te Singapore, de grootere viervoetige dieren aantreft, waarvan Sumatra en het Maleische Schiereiland overvloeijen, evenmin vindt men er de grootere vogelsoorten. Er zijn noch pauwen, noch faisanten en de eenigste vogels, die men er van het geslacht der hoenders vindt, zijn twee soorten van wachtels. Watervogels ziet men er genoegzaam niet, doch van het duivengeslacht, vindt men er zes soorten, van af de grootte van de lijster tot op de grootte van de gewone Europesche houtduif. — Papegaaijen zijn er veelvuldig, doch slechts in twee of drie soorten. Het eenigste tafelwild dat er is, is de snip, die onder alle klimaten, in elk land waar moerassen zijn, zich te huis gevoelt.

Roofvogels zijn er vrij talrijk in vier verschillende soorten, waaronder Dr. Oxley bijzonder opmerkt, de *Falco caerulescens*, die volmaakte type van den oorspronkelijken valk, dat schoone vogeltje dat, hoewel weinig grooter dan de musch, vogels van de grootte eener spreeuw doodt en naar zijn nest voert. (*Wordt vervolgd.*)

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

A. J. T. NIGGEBRUGGE

MET

C. H. LOBRY.

SOERABAYA, 17 *December* 1856.

Eenige kennisgave.

Getrouwd:

W. A. DE VEY

met

L. HUYSDENS.

SOERABAYA, *den* 13*den December* 1856. (764)

GBOORRTEN.

Bevallen van een *ZOON*, L. J. KOMMISSARIS, geb. KLAASSEN.

MALANG, 16 *December* 1856.

STERFGEVAL.

Died: On *the* 4th. *December* 1856, at his residence at **Wono-Langen**, PROBOLINGO, CHARLES ETTY ESQUIRE, aged 63.— deeply lamented by his relations and friends. (763)

VENDUTIE.

Op Maandag den 22*sten December* 1856.

Door de Weeskamer, voor de toko van den heer DE CHARON DE SAINT GERMAIN, van eene aanzienlijke hoeveelheid, exquise PROVISIEN en diverse DRANKEN, bij kavelingen voor huishoudelijk gebruik. (767)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 23*sten December*,

Bij J. H. FRIEDLANDER, van Diverse Provisien, Lijnwaden, Chitzen, Laken, alsmede onuitgeloste Pandgoederen, als een Groote Diamanten Ring wegende circa Elf; 1 Paar Brillante Oorringen wegende Vijf; 1 Brillante Vingerring wegende Vijf en 1 Paar Diamanten Vingerringen wegende Vijf Karaten; alle zonder Reserve. (759)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 31*sten December.*

Bij **S. H. WANDERS** van SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, LAMPEN, VERLAKT BLADWERK, LAKEN, ROODEN WIJN, MADERA en PORTWIJN op heele en halve flesschen, GENEVER, COGNAC, HAVANAH CIGAREN, WAGEN-PASSEMENTEN, ZIJDE om wagens te bekleeden, zoo mede twee elegante nieuwe EUROPESCHE WAGENS, ENZ. ENZ.

Verders zullen nog zonder reserve worden verkocht, eene partij VERSCHE GROENTENS en VLEESCHEN in blik en ZUREN op fleschen, verdeeld in kavelingen geschikt voor huisselijk gebruik. (749)

Op de vendutie van **S. H. WANDERS**, op *Woensdag den* 31*sten December*, zullen worden verkocht eenige goederen van den Heer VAN DER JAGT, als: GOUD en ZILVERWERK, GOUDEN HOROLOGIEN, STAATSBLADEN ingebonden, van 1816-1856 met index, eenige DICTIONNAIRES, KUNSTWOORDENBOEKEN en METHODE DE PIANO, KOOPMANS WERELD- en VLAGGEKAART, LOKETKAST, SCHRIJF-CASSETTE, VALIESKOFFER, FRAAIJE PISTOLEN, EEN PALANKIJN en TWEE AMBOINESCHE PLANKEN cc. zes voet lang en vier voet breed. (761)

VERTREK VAN SCHEPEN.

DE STOOMBOOT PALEMBANG.

Gezagvoerder H. J. ROSEBOOM, vertrekt *den* 19*den dezer*, naar BATAVIA via SAMARANG. Adres bij

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.

10 *December* 1856. (725)

HET STOOMSCHIP AMBON.

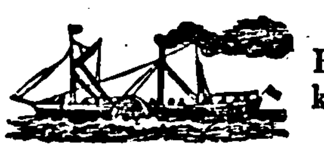

Kapitein NEIJTS, vertrekt naar Batavia via Samarang na aankomst uit de Moluccos.

Adres bij (730)

SOERABAYA, 4 DEC. 1856. W. CORES DE VRIES.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip *JAVA'S WELVAREN*, kapitein K. B. DE VEER, hebbende een geëxamineerden scheepsdokter aan boord, en zal vermoedelijk tegen *medio Januarij e. k.* tot vertrek gereed zijn.

Men gelieve zich voor nadere informatien te vervoegen bij den Gezagvoerder in het *Hotel Montoft* of bij

De Agenten,

(776) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. campagne schip *JOHANNA EN GEERTRUIDE*, kapitein P. FLENS JOHZN.

Deze schoone bodem, voorzien van eene prachtig ingerigte kajuit, een aantal allerdoelmatigste en ruime hutten, badkamer en overigens behoorlijk voor den overvoer van passagiers uitgerust, vaart eenen geëxamineerden doctor, en vermag derhalve zoowel aan familiën als enkele personen ten sterkste te worden aanbevolen.

Het vertrek zal omstreeks *medio Februarij* 1857, plaats hebben

Nadere informatiën zijn te bekomen, bij

De Agenten,

(775) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het dagelijks alhier verwacht wordende, snelzeilend Nederlandsch Campagne Fregatschip, **ELISABETH**, kapt. H. F. KLOK.

Deze bodem, reeds zoo gunstig bekend, varende eenen geëxamineerden scheepsdoctor en voorzien van 2 afzonderlijke kajuiten met ruime luchtige hutten, badkamer en alle andere mogelijke gemakken, is, zoo aan familien, als enkele personen zeer aan te bevelen.

Het vertrek zal vermoedelijk medio Januarij plaats hebben.

Voor nadere informatien adresseere men zich bij

De Agenten,

(769) **J. F. VAN LEEUWEN & Co.**

DEBITEUREN en CREDITEUREN aan den boedel van wijlen den heer CHARLES ETTY, worden bij deze uitgenoodigd binnen den tijd van *drie maanden* gerekend van heden, opgave of betaling te doen aan

(774) *De testamentaire Executeuren*,

PROBOLINGO, CHAs. ETTY,

den 13*den December* 1856. M. W. ETTY.

TE HUUR

Het local laatst geoccupeerd door den heer DE CHARON DE SAINT GERMAIN, te aanvaarden *op primo Januarij*, aanstaande.

De Secretaris der Weeskamer,

(766) PLOEGMAN.

TE KOOP

Tegen zeer billijken prijs.

EEN PRACHTIG SNOER ECHTE PAARLEN.

Te bevragen bij de uitgevers dezes. (746)

VERKOOP VAN MACHINERIEN

Met referte tot de advertentien in de *Javasche Courant* dd. 29 *November* jl., en *Java Bode* dd. 26 *November* jl. zullen, voor zoo ver dezelve middelerwijl niet mogten zijn uit de hand verkocht, op *den* 29*sten December* 1856 publiek worden verkocht te SAMARANG voor rekening van belanghebbenden:

Een Luchtledig toestel voor de bereiding van Suiker (Vacuum apparatus) en

Een Suikermolen met stoommachine vervaardigd door ROBINSON & RUSSELL te *London*, en zoo als dezelve zijn liggende te SAMARANG, kunnende worden bezigtigd op aanvragen bij

(765) Mc NEILL & CO.

PAS ONTVANGEN.

BIJ

J. LLOYD & CO.

DIRECT VAN JOSE D'ALMEIDA & SONS, TE SINGAPORE.

HET PATENT METALLIC LIQUID SHEATING.

Voor ijzere, gekoperde, gezinkte, of zonder eenig metaal bekleedde vaartuigen; waarvan een uitvoerig verslag gegeven is in den *Oostpost* N°. 77. (768)

DUIZEND EN EEN NACHT.

ARABISCHE VERTELLINGEN.

Drie deelen in prachtige banden.

(778) Bij E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN

BIJ

LEDEBOER & CO.

Puike ANCHOVISCH, SAUCYS, WORST en PEKELSPEK in flesschen en vaatjes.

HAMMEN, BOTER, en GROENTEN in blik. (771)

In het Depot bij de heeren ASSCHENBERGH & Co, van **Geraffinneerde Suiker** der Fabriek *di Noyo* wordt de ¼ picol N°. 1 tot *f* 10, de ¼ picol N°. 2 tot *f* 8, de ¼ picol N°. 3 tot *f* 7 en bij grootere kwantiteiten tot verminderde prijzen verkocht.

(762) W. HULSHOFF, qq:

BIJ VAN DRIESCHE PAS ONTVANGEN.

PUIK PUIKE HAMMEN. (751)

ROOKTABAK à 60 dt. per ℔.

Werfstraat. (760) bij H. MARTENS.

KOOL- EN ZWEEDSCHE TEER.

(772) Bij A. DUYSHART Sr.

PUIKE NIEUWE HARING.

(770) Bij LEDEBOER & CO.

ZALF EN PILLEN

VAN

HOLLOWAY.

EEN ONFEILBAAR MIDDEL TEGEN KLIERZIEKTE.

De oudste zoon van GERRIT JAN DE VRIES te *Djokdjokarta*, leed vreesselijk aan zweren aan de ledematen, welke ontstonden door klierziekte. Zijne ouders riepen de raad van verscheidene doctoren in en deden alles wat in hun vermogen was tot zijn herstel, doch niets kon baten; hij werd steeds erger. Eene zuster van Mevr. DE VRIES, die door de ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY van eene ziekte aan haar been genezen was, nam het kind onder hare hoede, voorgevende dat zij wilde zien wat een paar weken verblijf ten harent zoude uitwerken. Zoodra de lijder bij haar in huis was diende zij hem HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN toe, welke spoedig eene zigtbare vooruitgang bewerkten en na tien weken gebruik derzelve was ieder verschijnsel der ziekte als sneeuw voor de zon verdwenen. Zoodanig is het wonderdadig vermogen van deze heilzame geneesmiddelen. Zij genezen ook alle huidziekten. (679)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

L. Loudon, de Steurs D, Batavia 5 November. — J. F. R. van Slooten, van Motman, Z. — E. M. S. Sibenius Trip, van de Lande, Z., Batavia 4 Dec. — J. C. Kahle, Wijnmalen, Z., Malang 25 November. — R. C. M. Raaf, Swart, Z., Soerabaya 6 December.

Getrouwd:

W. J. Palidd en M. J. van Es, Batavia 8 December. — H. J. E. C. Chevallier, en S, H. Versteegh, Wageningen, 18 September. — G. K. von Mauw en M. H. T. Tressell, Soerabaya 10 December. — J. J. de Rochemont en C. C. van Lakerveld Soerabaya 10 December. — W. A. de Veij en L. Huijdens, Soerabaya 18 December.

Overleden:

E. Etty, 17 j., London 27 September. — S. A. A. Gijsberg Massinghen, 36 j., Batavia 6 December. — Mr. A. G. M. Smulders 38 j., Samarang 11 December. — C. Ettij 63 j., Probolingo 4 December.

VERTREKKENDE PERSONEN.

F. R. C. Schluter en familie. — J. E. ter Gouw. — A. J. P. H. C. de Nerée. — D. Juta. — H. A. M. Latour. — S. Schrieder. — G. Buijs en familie. — Kolonel Waleson. — D. P. de Haan; — F. C. van den Bergh. — De kapitein G. M. Verspijck en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Dec. 14	Nederl. Ind.	Faidool Rachman.	Said Abdul bin Hassan Segaf.	Batavia.
„ —	Nederlandsche	Java's Welvaren.	K. C. de Veer.	„
„ —	Nederl. Ind.	Fathool Barie,	Said Abdul bin Achmat Habasij.	Banka.
„ 15	„ „	Al Adenie.	Hadjie Hassan.	Banjermassing.
„ —	Engelsche	Velocity.	W. Paul.	Sydney.
„ —	Nederl. Ind.	Elmachlaar.	Sech Awal Bahanan.	Banjermassing.
„ —	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Sumanap.
8 —	„ „	Hamadanie.	H. F Mackenzie.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Dec. 13	Nederl. Ind.	Fotaliem.	Said Aboebakar.	Grissee.
„ 14	„ „	Sarie Elmashoor.	Mohamat Said.	Banjermassing.
„ 15	Nederlandsche	Mentor.	D. A. Zijlsta.	Nederl. via Tjilatjap.
„ 17	„	Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	Amsterdam.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Engelsche	Royal Shepherdess.	D. Napier.	Cowes.	Fraser Eaton & Co.
„	Velocity.	Wm. Paul.	Cowes.	„ „ „ „
Fransche	Alphonse Nicolas Cèzard.	F. Le Bozec.	Nantes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Washington.	J. Laville.	„	„ „ „ „
„	Biesbosch.	Mugge.	Nederland.	„ „ „ „
„	Zuid Holland.	De Boer.	„	„ „ „ „
„	Trijntje Fenna.	J. F. des Ruelles.	„	„ „ „ „
„	Jäva's Welvaren.	de Veer.	„	„ „ „ „
Zweedsche	Pylades.	Sandeberg.	Falmouth.	„ „ „ „
Nederlandsche	Dorothea Henriette.	Smit.	Nederland.	B. J. van Eck & Co.
Fransche	Bougainville.	O. Albo.	Frankrijk.	„ „ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Balgis.	Tjoe Eng.	Onbepaald.	Adam & Co.
Hamb.	Christian.	Binder.	China.	„ „ „
Nederlandsche	Australie.	Jochems.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Maria Veronica.	G. Mulder.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Constantia.	Vonck.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Louise Prinses der Nederlanden.	Florijn.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Sarie Borneo.	Hadjie Moht. Said.	Banjermassing.	Gezagvoerder.
„ „	Gatmier.	S. Sehan b. Said Baoezier.	Grissee.	„
„ „	Alnair	S. Awab b. Awab Said.	„	„
„ „	Harriet.	Kenna.	Timor Koepang.	Nash.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. bark *Hamadanij*, de heer H. Holtz.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia, de korvet Nehalennia, de stoomschepen Onrust, Vesuvius, Suriname en Celebes; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alphonse Nicolas Cózard, Alfulck, Biesbosch en Velocity; de stoomschepen Java, Soerabaya en Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Royal Shepherdess, Australie, Hoksing, Sarie Borneo, Dorothea Henriette, Maria Veronica, Aldjoesoor, Balgis, Washington, Trijntje Fenna, Bougainville, Louisa Prinses der Nederlanden, Constantia, Djoemoeroet, Fathal Kair, Fathoor Rachman, Columbus Almansoor, Zuid-Holland, Tatas Banjermassing, Fathool Wahap, Faidool Rachman, Java's Welvaren, Fathool Barie, Al Adenie, Elmachlaar en Hamadany; de brikken Pijlades, Christian en Gatmir; de schoeners Tio Kiem Tiang Thai, Resgil Gair, Tjanlie, Emelie, Kiem Ingsoen, Hokseeng, Attaief en So-Ookdin; de kotters Eduard, Tedok en Little Tot.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

7 Dec. De Nederl. bark *President Ram*, gezagv. J. R. Ulrich, van Soerabaya.

9 Dec. De Nederl. bark *Ridderkerk*, gezagv. A. H. Pesant, van Soerabaya.

12 Dec. De Nederl. bark *Maria Adriana*, gezagv. S. van der Held, van Besoekie.

13 Dec. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Sumanap.

VERTROKKEN.

8 Dec. De Nederl. Ind. kotter *Paulina* gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya.

13 Dec. De Nederl. bark *Atlas*, gezagv. B. Bakker, naar Amsterdam; de Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya; de Nederl. bark *Schoon Verbond*, gezagv. D. D. Borchers, naar Amsterdam, passagiers de luitenant kolonel von Krippendorff, echtgenoote en kind benevens eene Inlandsche vrouwelijke bediende, naar Nederland.

Uitvoer te Pasoeroean van den 6den tot en met den 13den Dec. 1856.

Naar Amsterdam met het Nederl. bark *Atlas*, gezagv. B. Bakker.

6720 picols Gouvernements koffij.

Naar Amsterdam met de Nederl. bark *Schoon Verbond*, gezagv. D. D. Borchers.

4170 picols Gouvernements koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

10 Dec. De Ned. Ind. bark *Ana Serie*, gezagv. J. Stijger, van Soerabaya, den 6den December; de Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Sindoe Djaija, van Soerabaya, passagier De adsistent resident van Sumanap.

VERTROKKEN.

6 Dec. De Ned. Ind. schoener *Alosmanie*, gezagv. Sech Said bin Salim Bahasoan, naar Samarang.

9 Dec. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gez. Katjoong, naar Soerabaya over Pasoeroean, passagiers de heeren P. Weijermans en familie en A. B. van der Hoeven.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Sie Damar, Maria, Fathool Haer, Mansoer, Almashoor, Sophia, en de bark Ana Serie.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 14den tot en met den 18den December 1856.

AANVOER.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Faidool Rachman*, gezagv. Said Abdulla bin Hasan Segaf, agent Said Achmat Ba-alie.

4 kisten hamers, 60 balen gonie zakken, 10 vaaten azijn, 96 kistjes brandewijn, 71 collies lijnwaden, Adam & Co; 11 kisten lijnwaden, 1 kist monsters, 1 ledikant, 2 kisten glaswerk, van Leeuwen & Co; 42 kisten rooden wijn, 1 kist eau de cologne, 3 collies passagiers-goederen, Schimmelpenninck & Co; 9 kisten glaswerk, 25 kisten madera, 80 zakken salpeter, 14 kisten garen, 10 kelders terpentijn, $330\frac{81}{100}$ picols spiauter, 2 kisten leder, Martherus; 8 collies dranken, Nagel; 100 vaatjes boter, 200 kelders lijnolie, 5 kisten lijnwaden, 53 balen zakken, 320 stuks marmeren vloersteenen, 25 vaaten loodwit, Ruyl Cramer & Co; 1 kist eau de cologne, Gebr. van Delden; 5 kisten dranken, 1 kist beddengoed, 1 kist tafelgoed en 1 kist boeken, Fraser Eaton & Co; 1 schrijf tafel, Mathiesen; 100 vaaten koolteer, 90 kelders terpentijn en lijn-olie, 7 kisten lijnwaden, 150 blikken verw en 10 vaten hagels, McMillan Marten & Co; 10 kisten roode wijn, Thomas; 4 vaatjes boter, 1 kist diverse, Henneij, 5 kisten lijnwaden en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Samarang per het Nederl. Ind. schip *Hamadanij*, gezagv. F. Makenzie, agenten Adam & Co.

5 collies koopmanschappen, 237 staven ijzer, 3 bundels koper, 50 vaatjes geele oker, 10 vaatjes verf, Order; en eenige goederen, bestemd voor de Moluccos.

Van Banjarmassing per de Nederl. Ind. bark *Aladanie*, gezagv. Hadjie Hasan, agent Gezagvoerder.

4902 bossen rotting, $228\frac{96}{100}$ picols kapas, 14 picols trassie en kleinigheden, Aboekasim.

Van Samarang per het Ned. schip *Java's Welvaren*, gezagv. C. de Veer, agenten Fraser Eaton & Co.

6 kisten manufacturen, 2 mandjes provisien, Gezagvoerder.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Machlaar*, gezagv. Sech Awab Bahanan, agent Gezagvoerder.

1141 bossen rotting, 12500 stuks kadjang matten, Gezagv.

Van Batavia per het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, gezagv. Rooseboom, agent W. Cores de Vries.

177 collies dranken vruchten eau de cologne provisien en hoeden, 21 kistjes kramerijen, 9 collies koopmanschappen, Van Eck & Bechade; 1 kistje regaal, Fol; 20 kisten binares opium, Fraser Eaton & Co.

Van Balie per de Nederl. Ind. schoener *Pinang*, gezagv. Ongkaij, agent Gezagvoerder.

120 picols klapper-olie, 72 balen tabak, 40 picols koffij, 23 picols corianderzaad, 25 picols dinding, 60 picols rijst en kleinigheden, Tan Bindjang.

UITVOER.

Naar Nederland via Tjilatjap per het Ned. schip *Mentor*, gezagv. D. A. Zijlstra.

400 picols tin, $3192\frac{19}{100}$ picols suiker, 75 picols rotting en 20 kisten madapollams, N. H. M.

Naar Rotterdam per het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. Ouwehand.

$10113\frac{51}{100}$ picols rijst; $5\frac{85}{100}$ picols foelie, $95\frac{11}{100}$ picols rotting, 8000 stuks koehuiden, 800 stuks buffel-huiden, $587\frac{43}{100}$ picols suiker, $204\frac{34}{100}$ picols koffij, 400 fleschen kajoe poetieolie, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland via Probolingo, Panaroekan en Banjoewangie per het Nederl. schip *Ida Willemina*, gezagv. B. P. Wijland.

5 vaaten gez. vleesch en 2 vaaten ger. spek, Ledeboer.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ 17 à ƒ $17\frac{1}{2}$.
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIE per picol ƒ 33.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 110 à ƒ 115.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 140.—
KOEHUIDEN per 100 st. ƒ 300.—
ARAK per legger ƒ 130.—
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 21sten December des morgens ten half 9 ure.

Ds. SCHIFF.

Donderdag den 25sten December des morgens ten half 9 ure.

KERSFEEST.

Ds. VAN DAVELAAR.

Vrijdag den 26sten December des morgens ten half 9 ure.

KERSFEEST.

Maleisch.

Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 21sten December des morgens ten half 9 ure.